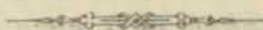

պում նորա ուշագրութիւնից։ Նա որոնում է նոյն իսկ
կորուսեալին գտնելու համար, այն ինչ Ստոյիկեան իմաս-
տունի համար արհամարհելի կլինէր այդ, իսկ նրա ճաշակ
Եպիկուրեանի վայելչութեան զգացմունքին հակառակ։
Բայց մարդկային հոգին թանկ է Քրիստոսի համար հաւասար
բապէս, չինի այն իշխանի, ռամկի, թէ սարկի մէջ. որով-
հետեւ բոլոր մարդիկ նոյն Հօր որդիքն են և իւր եղբայր-
ները։ Սկսոյ, դժութեան օրէնքի վերայ հիմնուած նոր
թագաւորութեան մէջ հաւասար քաղաքացիներ են ամենքը։
Եւ նորա կարեկից ձայնը իւր մօտ է կանչում բոլոր տա-
ռապեալներին, վաստակածներին, բեռան տակ ճնշուածնե-
րին, ոչ միայն մխիթարութիւն և սխիւանք տալու, այլ
և գէպի խրկնաւոր Հօր կատարելութիւնն առաջնորդելու։
«Եղբարւք կատարեալք, որպէս և երկնաւոր Հայրն
ձեր կատարեալ է»։

Գ. Վ. Յովսէփեան

ՀՈՂԻ Վ.Ս.ՇԽԱՌՈՒԹԻՒՆԸ

«Վնայ այնոցիկ, որ յարեն տուն ի տուն
և ագարակ առ ագարակ մերձեցուցեն,
զի զընկերին հանիցեն։ Միթէ միայն բնա-
կելոց իցէք յերկրի»։ Եսայի Ե. 8.

Հողը ժողովրդին է պատկանում և նրա համար է,
որ մարդիկ շնչեն նրա վրայ, ապրեն աշխատեն ու զուար-
ճանան։ Այն հողը, որ սրեւիցէ կերպով չի նպաստում
մարդու կեանքին, կորցնում է իւր նշանակութիւնը։ Չենք
ուզում ասել թէ հողը մասնաւոր սեպհականութիւն լի-
նել չէ կարող, բայց պէտք է սլահանջել, որ հողատիրու-
թիւնը ընկերով ապրուստի ու զարգացման արդելք

չհանգիստանայ: Այս է Եսայիի նման պատկառելի մարգարէի կարծիքը:

Ի հարկէ մենք Եսայի մարգարէից շատ առաջ ենք գնացել. մենք տանում ենք, որ ահագին հսկեր մասնաւոր մարդկանց ձեռքում լինի և շատ տնտեսողներ որոնք իշխանութեան տակ: Մենք չենք վրդովւում այլ ևս, երբ տեսնում ենք մեծ անմշակ տարածութիւններ, որոնց վրայ հարիւրաւոր ու հազարաւոր ընտանիքներ բնակուել կարող էին, բայց տէրը դեռ չի կամենում վաճառել, որպէս զի գինը մի քիչ աւելի բարձրացնէ: Մեր հովիւները չեն քարոզում այլ ևս Իսրայէլի մարգարէի հնացած կարծիքի մասին. հին կտակարանի այդօրինակ մտքերը մարդկային սրտուիրան են համարում և չեն ուզում ոչինչ լսել հին մարգարէական ոգու մասին: Այն հաւատը, որ Աստուածաշնչի այդպիսի խօսքերը բառացի էր ընդունում, չկայ այլ ևս. ամենաուղղափառ հաւատացողներն անգամ մարգարէի կռիւը հողատէրերի դէմ համարում են միայն այն ժամանակուայ դրութեան հետեանք: Ի՞նչ կարիք կայ, որ մարդ գործնական դժուարութիւնների մէջ ձգի իրեն Ս. Գրքի խօսքերի համար: Դրա համար չէ Ս. Գիրքը, այլ սեղանի վրայ դնելու ու առաջը մոմ վառելու. չկայ այլ ևս այն հարցը թէ ինչպէս կարգաւորենք մեր կեանքը, որ Աստծուն հաճելի լինի:

Եսային ի հարկէ իւր ժամանակի պայմանների մասին է խօսում և իւր ժամանակակիցների հետ, այնպէս որ կարելի էր մտածել, որ նրա «Վայը» մեր ժամանակի համար անտեղի կլինի: Բայց իւրաքանչիւր ուժեղ զգացմունքի տէր մարդու խղճի ձայնը հէնց այս դէպքում պիտի ասէ՝ Եսային իրաւունք ունի. նա իրաւունք ունի, որովհետեւ այսօր էլ մեր մէջ մարդիկ են ապրում, որոնց համար տեղ չկայ» կարծես երկրի վրայ: Տեղի այս կըրճատումը մի բռնութիւն է մարդկանց կեանքի վրայ. տեսէք, ինչքան դեղին են նեղ ծակերում ապրած երեխաները, տեսէք, որքան աստանդական ու տեղազուրկ է խեղճ ժողովուրդն այնտեղ, ուր արտը արտին են կպցնում,

մինչև մեծ կալուածքներ կազմելը: Դուրս արի, եսայի,
քո գերեզմանից և օգնիր մեզ, որ ապրում ենք այժմ
անարդարութեան դէմ կռիւ մղելով:

Մեր հովիւները թող քաղաքականութեամբ չղբա-
ղան, բայց իրական կեանքը լուսաւորեն աստուածային
լուսով: Այնպէս է թւում շատ անգամ, թէ սպանու-
թիւնը, շնութիւնն ու գողութիւնը միակ մեղքերն են,
որոնց դէմ արժէ մաքաւել. հապա ագահութիւնը, հա-
պա Աստուծոյ պարգևների եսական շահագործումը, այս-
տեղ ոչ մի մարգարէ ոչինչ ասել չի կարող, թէ դուք
ասում էք, բայց լսող չկայ: Եթէ այդպէս է, խնդրում
եմ, միանգամ էլ ասացէք, ասացէք բարձրաձայն, այն-
պէս ազատ թիւրիմացութիւններից, ինչպէս եսային:

Հին ու նոր կտակարանների մէջ մի ներքին զօրեղ
հակումն կայ դէպի հասարակ ժողովուրդը: Սուրբ Գիրքը
կուսակցական է. նա այնպէս կռիկ ու ողորկ չէ, այլ
ունի ներքին նկատելի կոշտութիւններ: Միթէ սա մի
կարեւոր հանգամանք չէ բոլոր քրիստոնեայ լինել ցանկա-
ցողների համար: Շատ մեծ վտանգ կայ, որ Սիրոյ աւե-
տարանը մարդիկ անտարբերութեան աւետարան դարձնեն:
Հին մարգկային ծուլութիւնն ու երկշտտութիւնն է այս-
տեղ կրկին, որ թագչում է սիրոյ վարագուրի յետեւ,
որպէս զի ստիպուած չլինի ընաւորութիւն ցոյց տալու:
Անշուշտ մեղաւորին էլ սիրում է Աստուած, հողի վաշ-
խառութեամբ զբաղուողին էլ, բայց նրա յանցանքի դէմ
իւր առաջին մեծ մարգարէի բերանով մի «Վախ» է նե-
տում, որ այսօր էլ կաշում է և զգացում: Վախ նրանց,
որոնք տունը տանն են կպցնում ու արտը արտին, ըն-
կերին զրկելու համար:

Փոխադրեց Թ. Նաումանից՝ Ե. Վ.